

Súd: Najvyšší súd
Spisová značka: 2Cdo/62/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2119204314
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 12. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Nevedelová
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2025:2119204314.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Márie Trubanovej, PhD. a JUDr. Aleny Adamcovej, v spore žalobcu Business Legal s. r. o., so sídlom Bratislava, Župné námestie 7, IČO: 47 352 566, zastúpeného advokátskou kanceláriou M&M Legal s. r. o., so sídlom Bratislava, Drieňová 27, IČO: 47 683 325, proti žalovanému X. G., narodenému Y., bytom K., zastúpenému: MICHALIČKA advokáti s. r. o., so sídlom Trnava, Halenárska 18, IČO: 53 309 936, o určenie neplatnosti odstúpenia od zmluvy, vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 17C/53/2019, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 28. novembra 2023 sp. zn. 24Co/6/2023, takto

rozhodol:

I. Dovolanie z a m i e t a .

II. Žalobca m á voči žalovanému n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

I.

Konanie pred súdom prvej inštancie

1. Okresný súd Trnava (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 14. februára 2022 č. k. 17C/53/2019-256

- zamietol návrh žalovaného na prerušenie konania (výrok I.),
- určil, že právny úkon žalovaného - odstúpenie z 10. marca 2019 od kúpnej zmluvy uzavretej dňa 10. marca 2016 (ďalej ako „zmluva“), adresovaný Okresnému úradu Trnava, katastrálny odbor, je neplatný (výrok II.)
- a priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok III.).

2. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania, aplikujúc § 48 ods. 1, ods. 2, § 37 ods. 1, ods. 2, § 38 ods. 1, ods. 2, § 39, § 39a, § 40 ods. 1, ods. 2, ods. 3, § 46 ods. 1, ods. 2, § 47 ods. 1, ods. 2, § 49 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej ako „OZ“) a § 137, § 164, § 162 ods. 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“) dospel k záveru, že žaloba bola dôvodná.

3. Ustálil, že kúpna zmluva uzatvorená medzi stranami sporu, spĺňajúca všetky formálne náležitosti vyžadované zákonom, bola platná. Tvrdenie žalovaného, že zmluvu uzavrel v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok, nepovažoval súd prvej inštancie za preukázané.

4. K žalovaným uvádzanému dôvodu neplatnosti zmluvy v zmysle § 575 OZ, ktorý sa mal týkať nemožnosti plnenia časti záväzku v súvislosti s existenciou vecného bremena na parcele registra C -

parc. č. 10804/2, súd uviedol, že nakoľko predmetná parcela nebola vôbec predmetom kúpnej zmluvy, žalobcom uvádzaný dôvod reálne neexistoval a neoprávňoval ho na odstúpenie od zmluvy v zmysle OZ.

5. Z obsahu samotnej kúpnej zmluvy vyplynula možnosť odstúpenia od nej podľa čl. VI. bod 2 zmluvy iba kupujúcemu. Vzhľadom na to, že žalovaný nebol oprávnený na odstúpenie od zmluvy ani na základe zmluvných dôvodov a v konaní nebolo preukázané ani naplnenie zákonných dôvodov na odstúpenie od zmluvy pre jej uzatvorenie v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok, resp. odstúpenie od zvyšnej časti zmluvy podľa § 575 ods. 3 OZ pri čiastočnej nemožnosti plnenia, súd prvej inštancie vyhodnotil odstúpenie od zmluvy ako neplatné. Keďže z vykonaného dokazovania nevyplýval dôvod neplatnosti kúpnej zmluvy, ani dôvod na platné odstúpenie od kúpnej zmluvy, zostala táto v platnosti.

6. V súvislosti so zamietnutím návrhu žalovaného na prerušenie konania, ktoré žiadal z dôvodu, že v danom prípade malo ísť o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 OZ prvoinštančný súd uviedol, že zmluvu nemožno hodnotiť ako spotrebiteľskú, hoci predmetom podnikateľskej činnosti žalobcu bolo, o. i., aj sprostredkovanie predaja, prenájmu, kúpy nehnuteľností, avšak žalovaný nebol pri uzatváraní kúpnej zmluvy v pozícii strany, ktorej by boli poskytované služby alebo tovar, práve naopak, bol predávajúcim, preto konštrukcia žalovaného o spotrebiteľskej zmluve a následne uzatvorenie inej závislej spotrebiteľskej zmluvy ako dôvod na prerušenie konania, nebola odôvodnená. Súd prvej inštancie sa nestotožnil ani s názorom žalovaného, že rozhodnutie v prejednávanej veci môže byť ovplyvnené výsledkom konania o určení neplatnosti odstúpenia od kúpnej zmluvy č. 2, vedeného na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 21C/19/2019, nakoľko sporné otázky si v zásade vedel vyriešiť samostatne, bez potreby prerušenia konania.

II.

Konanie o odvolaní

7. Krajský súd v Trnave (ďalej aj ako „odvolací súd“) rozsudkom z 28. novembra 2023 č. k. 24Co/6/2023-334 po odvolaní žalovaného rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

8. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie sa pri posudzovaní otázky platnosti odstúpenia zmluvy zamerlal prioritne na posúdenie, či žalovaný bol v tiesni pri uzatváraní kúpnej zmluvy, prípadne, či kúpna zmluva bola uzavretá za nápadne nevýhodných podmienok podľa § 49 OZ, opomenul však posúdiť právny úkon žalovaného z hľadiska formy a obsahu.

9. Zistil, že písomná forma odstúpenia od zmluvy z 10. marca 2019 bola dodržaná a z jeho obsahu bolo zrejmé, že sa týkalo odstúpenia od kúpnych zmlúv uzavretých v r. 2016 v súvislosti s predajom nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX a č. XXXXX, kat. úz. K., na podklade ktorých prebiehali konania o návrhu na vklad pod V. a V..

Ako dôvod odstúpenia od zmluvy žalovaný uviedol, že tak činí z dôvodu podľa § 31b ods. 1 zák. č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon). Žalovaný žiadal katastrálne konania zastaviť, pričom listinu o odstúpení od zmluvy adresoval Okresnému úradu Trnava, katastrálny odbor. Z obsahu spisu, vykonaného dokazovania a ani z tvrdení žalovaného nevyplývalo, že by žalovaný túto listinu adresoval žalobcovi, resp. že by mal úmysel prejavíť svoju vôľu odstúpiť od zmluvy voči žalobcovi. Až po tom, ako adresát odstúpenia od zmluvy (Okresný úrad Trnava) potvrdil prijatie listiny pečiatkou a podpisom pracovníka, zaslal žalovaný toto podanie potvrdené Okresným úradom Trnava aj žalobcovi. Podľa odvolacieho súdu bolo potrebné z predmetnej listiny o odstúpení od zmluvy s prihliadnutím na § 35 ods. 1 OZ vyvodíť, že žalovaný prejavil vôľu voči adresátovi prejavu vôle - Okresnému úradu Trnava, aby bolo konanie o návrhu na vklad V. a V. zastavené z dôvodu odstúpenia od zmluvy. Napriek tomu, že žalovaný listinu doručil aj do sféry dispozície žalobcu, z jej obsahu nevyplývalo, že by žalovaný určite a zrozumiteľne prejavil vôľu odstúpiť od kúpnej zmluvy z 10. marca 2016 voči žalobcovi, a teda že chcel vyvolať zánik záväzkovoprávneho vzťahu vo vzťahu k druhému účastníkovi zmluvy. Odvolací súd dospel preto k záveru, že žalovaný na základe listiny z 10. marca 2019 (č. I. 16) adresovanej Okresnému úradu Trnava, katastrálny odbor, neodstúpil od kúpnej zmluvy z 10. marca 2016 platne, rozhodnutie súdu prvej inštancie vyhodnotil ako vecne správne, hoci tento dospel k záveru o dôvodnosti žaloby na základe iného právneho posúdenia.

10. Vzhľadom na uvedené odvolací súd považoval za nadbytočné zaoberať sa námietkami žalovaného, smerujúcimi k uzavretiu zmluvy v tiesni za nápadne nevyhodných podmienok a otázkou spotrebiteľského charakteru právneho vzťahu žalobcu a žalovaného. K námietke žalovaného spočívajúcej v nevykonaní dôkazov - výsluchu žalovaného a navrhovaných svedkov a znaleckého dokazovania za účelom zisťovania ceny nehnuteľností, odvolací súd uviedol, že sa stotožnil so závermi súdu prvej inštancie uvedenými v ods. 23. odôvodnenia, kde konštatoval, že vykonanie týchto dôkazov by bolo nadbytočné.

11. V súvislosti s listinou „Odstúpenie od zmluvy z 15. marca 2016“ (č. I. 89) adresovanou žalobcovi, založenou do spisu v priebehu konania, odvolací súd konštatoval, že uvedené odstúpenie predstavovalo samostatný právny úkon, nesúvisiaci s listinou o odstúpení od zmluvy z 10. marca 2019, ktorej neplatnosť súd posudzoval v predmetnom konaní. Keďže žalobca sa podanou žalobou nedomáhal určenia neplatnosti odstúpenia od zmluvy listinou z 15. marca 2016, odvolací súd sa uvedenou listinou nezaoberal.

12. Vo vzťahu k odvolaniu voči uzneseniu súdu prvej inštancie, ktorým zamietol návrh žalovaného na spojenie vecí s konaním sp. zn. 21C/19/2019, odvolací súd uzavrel, že voči uvedenému uzneseniu nebolo v zmysle § 357 CSP á contrario odvolanie prípustné, nakoľko nevykazovalo žiadnu vadu podľa § 365 ods. 1 CSP, ktorá by mohla mať vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

13. V súvislosti s odvolaním proti výroku I. rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým zamietol návrh na prerušenie konania do skončenia konania sp. zn. 21C/19/2019, odvolací súd konštatoval absenciu odvolacej argumentácie. Z vyššie uvedených dôvodov, založených na vecnej správnosti napadnutého výroku II., rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny, vrátane závislého a vzhľadom na spôsob rozhodnutia aj vecne správneho výroku III. o trovách konania, potvrdil.

III.

Dovolanie žalobcu

14. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný (ďalej aj ako „dovolateľ“). Prípustnosť dovolania odôvodnil § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

15. Za nesprávny procesný postup, znemožňujúci žalovanému uskutočnenie jeho procesných práv v takej miere, že malo dôjsť k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP, označil dovolateľ postup odvolacieho súdu spočívajúci v nedostatočnom odôvodnení jeho rozhodnutia, najmä pre absenciu odôvodnenia:

- posúdenia obsahu prejavu vôle žalovaného v odstúpení od kúpnej zmluvy,
- adresnosti právneho úkonu odstúpenia od kúpnej zmluvy,
- a pre odkaz na úplne nerelevantnú judikatúru Najvyššieho súdu SR.

16. Vo vzťahu k námietke nedostatočného odôvodnenia záveru o neadresnosti právneho úkonu - odstúpenia od zmluvy z 10. marca 2019 dovolateľ poukázal najmä na ods. 22. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom tento, o. i., poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Cdo/111/2018, ktoré sa však zaoberá absenciou naliehavosti právneho záujmu ako procesnou prekážkou rozhodnutia vo veci v súdnom konaní, čo predstavuje úplne nerelevantný a nepoužiteľný odkaz na rozhodnutie vyššej právnej inštitúcie, ktoré má byť kľúčové pre úvahy a z nich plynúce úvahy konajúceho súdu. V uvedenom odseku súd predložil svoje kľúčové závery a opísal hlavné úvahy, ktorými sa pri rozhodovaní riadil a odkázal na úplne nerelevantnú judikatúru, čo spôsobilo nepreskúmateľnosť odôvodnenia rozhodnutia a neexistenciu základných procesných podmienok pre jeho vydanie.

17. Dovolateľ poukázal na to, že súd identifikoval, že v odstúpení od kúpnej zmluvy absentuje vôľa žalovaného odstúpiť od kúpnej zmluvy voči žalovanému, a to z dôvodov:

a) „ako dôvod odstúpenia od zmluvy žalovaný uviedol, že tak činí z dôvodu podľa § 31b ods. 1 zák. č. 162/1995 Z. z.“

b) „Z obsahu spisu, vykonaného dokazovania, ako aj tvrdení samotného žalovaného nevyplývalo, že by žalovaný túto listinu adresoval žalobcovi, resp. že by mal úmysel prejaviť svoju vôľu odstúpiť od zmluvy voči žalobcovi.“

18. V odstúpení od zmluvy z 10. marca 2029 (dovolateľ zrejme nedopatrením uviedol rok 2029, správne má byť rok 2019 - pozn. dovolacieho súdu) žalovaný uviedol „týmto podľa § 31b ods. 1 zák. č. 162/1995 Z. z. (ako účastník konania) od predmetných kúpnych zmlúv odstupujem“.

Podľa dovolateľa nie je pravdivé tvrdenie súdu o tom, že dôvodom odstúpenia od kúpnych zmlúv bol § 31b ods. 1 zák. č. 162/1995 Z. z., keďže dôvod odstúpenia v odstúpení uvedený nebol. Predmetný odkaz na ustanovenie § 31b ods. 1 zák. č. 162/1995 Z. z. predstavoval len odkaz na právny predpis, ktorý s odstúpením od zmluvy spája určité právne následky vo vkladovom konaní pred okresným úradom, ktoré však neboli pre posúdenie odstúpenia od zmluvy súdom nijak relevantné, pretože netvorili právne účinky. Podľa dovolateľa v rozsudku súdu úplne absentuje zdôvodnenie hlavného záveru súdu, na ktorom súd svoje rozhodnutie postavil, a to prečo vôľa žalovaného v odstúpení podľa súdu nesmerovala k odstúpeniu od kúpnych zmlúv. Žalovaný to, že od zmlúv odstupuje, v listine o odstúpení uviedol v správnom gramatickom tvare, v odstúpení to nijak nenegoval a ani z vykonaného dokazovania nič také nevplynulo a odstúpenie žalovaný žalobcovi aj riadne poštou do jeho dispozície doručil. Bez zdôvodnenia týchto záverov súdu je rozhodnutie súdu nepreskúmateľné a nespĺňa tak ani elementárne procesné podmienky pre jeho vydanie.

19. Dovolateľ rovnako nesúhlasil s konštatovaním odvolacieho súdu, že z vykonaného dokazovania nevplynulo, že by žalovaný odstúpenie od zmluvy z 10. marca 2019 adresoval žalobcovi. Súd síce konštatoval, že žalovaný listinu doručil žalobcovi, avšak adresoval ju Okresnému úradu Trnava, pričom išlo o „jedostranný adresovaný prejav vôle žalovaného Okresnému úradu Trnava“. V rozsudku súdu teda úplne absentuje odôvodnenie ako aj závery o tom, akými postupmi sa súd riadil, a ako uvažoval, keď adresu listiny uvedenú v jeho hornej časti (v záhlaví) stotožnil s adresovaním tejto listiny a rovnako súd neposkytol žiaden výklad toho, prečo práve adresa uvedená na listine je pre adresnosť predmetnej listiny kľúčová, a prečo táto adresa aj v prípade doručenia listiny na inú adresu inej osobe (žalobcovi), má tak zásadný význam, že robí listinu neadresnou. Podľa názoru dovolateľa je adresa uvedená v záhlaví listiny bez právneho významu, ak je z obsahu listiny zrejmé, akého právneho úkonu sa účastník domáha, resp. aký právny úkon uplatňuje a ak listina je adresovaná. Ak teda súd stotožnil korešpondenčnú adresu s adresnosťou listiny a spojil s ňou akékoľvek právne účinky alebo následky, bol povinný poskytnúť pre takýto svoj záver aj jasné zdôvodnenie, inak je odôvodnenie súdu nepreskúmateľné a nespĺňa tak ani elementárne procesné podmienky pre jeho vydanie.

20. Dovolateľ považuje vyššie uvedené aspekty sporu za právne relevantné, ku ktorým sa však súdy nevyjadřili, resp. závery súdov nižšej inštancie obsiahnuté v ich rozhodnutiach sú úplne vzájomne rozporné, značne nepresvedčivé a najmä neodôvodnené.

21. Dovolateľ založil prípustnosť dovolania aj podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP z dôvodu, že „rozhodné aspekty sporu boli otázkami zásadného právneho významu, ktoré neboli v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte vyriešené“.

22. Na základe uvedených skutočností dovolateľ navrhol, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

23. Z vyjadrenia žalobcu k dovolaniu vyplynulo, že sa v celom rozsahu s rozhodnutím odvolacieho súdu stotožňuje, považuje ho za zákonné a vecne správne. Navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalovaného odmietol a priznal mu náhradu trov dovolacieho konania.

IV.

Konanie o dovolaní

24. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či sú aj predpoklady prípustnosti a dôvodnosti dovolania a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné zamietnuť.

25. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu a to z akýchkoľvek hľadísk (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/165/2017,

3Cdo/14/2017, 4Cdo/157/2017, 5Cdo/155/2016, 8Cdo/67/2017). Dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

26. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (pozri sp. zn. 3Cdo/42/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 8Cdo/99/2017).

27. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je skôr reštriktívny výklad (pozri sp. zn. 1Cdo/26/2017, 2Cdo/154/2017, 3Cdo/42/2017, 5Cdo/12/2017, 7Cdo/163/2017, 8Cdo/73/2017).

28. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti.

V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

K dovolaniu podľa § 420 písm. f) CSP

Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1, 2 CSP).

29. Prípustnosť dovolania vyvodil dovolateľ z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, namietajúc nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu ohľadom posúdenia „obsahu prejavu vôle žalovaného v odstúpení od kúpnej zmluvy“, „adresnosti právneho úkonu odstúpenia od kúpnej zmluvy“ a „neposkytnutia spotrebiteľskej právnej ochrany súdom“.

30. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymykajú zákonnému, ale aj ústavnému procesno-právnomu rámcu, ktorý zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných ústavou. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie), znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti

jej aktívnej účasti na konaní (R 129/1999 a sp. zn. 1Cdo/202/2017, 2Cdo/162/2017, 3Cdo/22/2018, 4Cdo/87/2017, 5Cdo/112/2018, 7Cdo/202/2017 a 8Cdo/85/2018). Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

31. Dovolací súd zdôrazňuje, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu tak v sebe zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie.

32. Dovolací súd je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porovnaj I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd nezistil žiadne porušenie procesných práv účastníkov konania v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, a teda ani porušenie ich práva na spravodlivý proces.

33. Právomoc konať o spore, ktorého sa žaloba týka, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné, a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Dokazovanie je časťou občianskeho sporového konania, v ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Dovolací súd nie je skutkovým súdom.

34. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04). Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, avšak musí dať odpoveď na otázky, ktoré majú pre vec podstatný význam (II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04).

35. Ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) uvádza, že sudy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že sudy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

36. Rovnako, podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej novej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súdom by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutý v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami, na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

37. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESĽP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces, a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť, je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu, (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom), odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

38. V konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval, a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav.

39. V danom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Keďže prvoinštančné a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok, odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v spojení s odôvodnením dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu má podľa názoru dovolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP.

40. Z obsahu dovolaní napadnutého rozsudku odvolacieho súdu (body 20. až 23.) vyplýva, že „predmetom jeho prieskumu bolo posúdiť napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v kontexte odvolacích dôvodov uplatnených žalovaným, a to so zameraním na posúdenie, či súd prvej inštancie dospel k správne záveru ohľadom neplatnosti právneho úkonu žalovaného - odstúpenia od zmluvy z 10. 03. 2019 a súčasne zamietnutí návrhu na prerušenie konania. Po preskúmaní napadnutého rozsudku odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie sa pri posudzovaní otázky platnosti odstúpenia od zmluvy zameral prioritne na posúdenie, či žalovaný bol v tiesni pri uzatváraní kúpnej zmluvy, prípadne, či kúpna zmluva bola uzavretá za nápadne nevýhodných podmienok podľa § 49 OZ. Opomenul však posúdiť právny úkon žalovaného z hľadiska formy a obsahu.“ Odvolací súd, považujúc rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku za správny, preto v súlade s § 387 ods. 2 CSP doplnil dôvody na zdôraznenie jeho správnosti, keď uviedol:

„Odstúpením od zmluvy ako jednostranným právnym úkonom prejavuje účastník zmluvy vôľu nebyť viazaný zmluvou. Toto právo musí mať oporu buď v zmluve, alebo v zákone. Z obsahu spisu je nepochybné, že žalobca a žalovaný uzavreli kúpnu zmluvu dňa 10. 03. 2016, predmetom ktorej bol prevod nehnuteľností vedených na LV č. XXXX, kat. úz. K.. Podľa čl. VI. bod 2 zmluvy si zmluvné strany dohodli možnosť odstúpenia od zmluvy len pre kupujúceho, t. j. žalobcu, a to z dôvodu ak okresný úrad zastaví katastrálne konanie, alebo niektoré z vyhlásení predávajúceho sa ukážu ako nepravdivé. Žalovaný však v konaní tvrdil, že k odstúpeniu od zmluvy došlo z dôvodu, že zmluvu uzavrel v tiesni (majetková situácia žalovaného) za nápadne nevýhodných podmienok (neprimerane nízka kúpna cena a iné nevýhodné podmienky uvedené v zmluve), t. j. zo zákonných dôvodov podľa § 49 OZ. Bez ohľadu na to, či k odstúpeniu od zmluvy došlo na základe zmluvne dohodnutej možnosti odstúpenia od zmluvy, ale(bo) na základe zákonných dôvodov (napr. § 49 OZ), odstúpenie od zmluvy je vždy jednostranným adresovaným právnym úkonom účastníka zmluvy, ktorý ním prejavuje svoju vôľu zrušiť zmluvu, pričom tento prejav vôle musí aj dôjsť do dispozície (sféry) adresáta. Prejav vôle o odstúpení od zmluvy musí byť určitý a zrozumiteľný. Dôležitý je najmä obsah prejavu vôle osoby, ktorá toto právo uplatňuje (§ 35 OZ - prejav vôle sa môže stať výslovne alebo iným spôsobom nevzbudzujúcim

pochybnosti o tom, čo chcel účastník prejavíť). Odstúpenie vyvoláva účinky, ak je adresované druhému účastníkovi zmluvy a ak dôjde včas do sféry dispozície tohto účastníka zmluvy (pozri napr. rozhodnutie NS ČR sp. zn. 25Cdo/924/2001). Pokiaľ ide o formu tohto právneho úkonu, ak zmluva bola uzavretá písomne, platí že aj odstúpenie od zmluvy musí byť písomné (§ 40 ods. 2 OZ).

Po preskúmaní napadnutého odstúpenia zmluvy z 10. 03. 2019 (č. I. 16) je zrejmé, že písomná forma bola dodržaná. Prejav vôle obsahuje aj uvedenie, že sa jedná o „odstúpenie od zmluvy“, pričom ďalej v texte žalovaný, ktorý listinu aj podpísal, uvádza, že sa jedná o odstúpenie od kúpnych zmlúv uzavretých v r. 2016 týkajúcich sa prevodu nehnuteľností na LV č. XXXX a č. XXXXX, kat. úz. K., na podklade ktorých prebiehajú konania o návrhu na vklad pod V. a V.). Ako dôvod odstúpenia od zmluvy žalovaný uviedol, že tak činí z dôvodu podľa § 31b ods. 1 zák. č. 162/1995 Z. z. Žalovaný žiadal katastrálne konania zastaviť, pričom listinu o odstúpení od zmluvy adresoval Okresnému úradu Trnava, katastrálny odbor. Z obsahu spisu, vykonaného dokazovania, ako aj tvrdení samotného žalovaného nevyplývalo, že by žalovaný túto listinu adresoval žalobcovi, resp. že by mal úmysel prejavíť svoju vôľu odstúpiť od zmluvy voči žalobcovi. Až po tom, ako adresát odstúpenia od zmluvy (Okresný úrad Trnava) potvrdil prijatie listiny pečiatkou a podpisom a pracovníka, zaslal žalovaný toto podanie potvrdené Okresným radom Trnava aj žalobcovi. Podľa § 31b ods. 1 písm. b) zák. o katastri nehnuteľností, konanie o návrhu na vklad sa zastaví, ak účastník konania odstúpil od zmluvy pred vydaním rozhodnutia o návrhu na vklad. S prihliadnutím na ustanovenie § 35 ods. 1 OZ (právne úkony vyjadrené slovami treba vykladať nielen podľa ich jazykového vyjadrenia, ale najmä tiež podľa vôle toho, kto právny úkon urobil, ak táto vôľa nie je v rozpore s jazykovým prejavom), je potrebné z predmetnej listiny o odstúpení od zmluvy vyvodíť, že žalovaný prejavil vôľu voči adresátovi prejavu vôle - Okresnému úradu Trnava, aby bolo konanie o návrhu na vklad V. a V. zastavené z dôvodu odstúpenia zmluvy. Na to, aby právny úkon vyvolal hmotnoprávne účinky, je potrebné, aby tieto účinky nastali vo vzťahu k osobám, ktorým je právny úkon určený (adresovaný); právny úkon má spoločenskú uplatniteľnosť, ak sa realizuje v rámci konkrétneho právneho vzťahu. Napriek tomu, že žalovaný napokon listinu doručil aj do sféry dispozície žalobcu, z jednostranného adresovaného prejavu vôle žalovaného Okresnému úradu Trnava - odstúpenie od zmluvy z 10. 03. 2019 nevyplýva, že by žalovaný určite a zrozumiteľne prejavil vôľu odstúpiť od kúpnej zmluvy (zo) dňa 10. 03. 2016 voči žalobcovi (či už s uvedením dôvodu odstúpenia, alebo bez - porovnaj rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Cdo/111/2018), a teda že chcel vyvolať hmotnoprávne účinky odstúpenia od zmluvy, t. j. zánik záväzkovoprávneho vzťahu vo vzťahu k druhému účastníkovi zmluvy, teda subjektu, ktorý je účastníkom právneho vzťahu vzniknutého uzavretím kúpnej zmluvy dňa 10. 03. 2016. K záveru o vecnej správnosti výroku môže odvolací súd dospieť aj z odlišných dôvodov, než na ktorých založil svoje rozhodnutie súd prvej inštancie, teda aj na základe odlišného právneho posúdenia. Z uvedených dôvodov je potrebné konštatovať, že žalovaný neodstúpil na základe listiny - Odstúpenie od zmluvy z 10. 03. 2019 adresovanej Okresnému úradu Trnava, katastrálny odbor od Kúpnej zmluvy dňa 10. 03. 2016 uzavretej so žalobcom platne, preto je výrok II. napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým určil neplatnosť tohto právneho úkonu, vecne správny, hoci súd prvej inštancie dospel k záverom o dôvodnosti žaloby na základe iného právneho posúdenia.

Vo svetle vyššie uvedeného bolo potom nadbytočné zaoberať sa námietkami odvolateľa smerujúcimi k uzavretiu zmluvy v tiesni a za nápadne nevýhodne podmienok, prípadne otázkou spotrebiteľského charakteru právneho vzťahu žalobcu a žalovaného. Pokiaľ ide o námietku žalovaného spočívajúcu v nevykonaní dôkazov - výsluchu žalovaného a navrhovaných svedkov a znaleckého dokazovania za účelom zisťovania ceny nehnuteľností, tu odvolací súd súhlasí so závermi súdu prvej inštancie uvedenými v bode 23. odôvodnenia, kde konštatoval, že vykonanie týchto dôkazov by bolo nadbytočné. Ako odvolací súd uviedol vyššie, listina - odstúpenie od zmluvy z 10. 03. 2019 nemohla vyvolať účinky platného odstúpenia od kúpnej zmluvy z 10. 03. 2016, preto ani výsluch žalovaného a svedkov k otázke nápadne nevýhodných podmienok, prípadne znalecké dokazovanie za účelom zisťovania ceny nehnuteľností by nemohlo nijako tieto právne závery súdu ovplyvniť.

Len pre úplnosť odvolací súd uvádza, že do spisu bola v priebehu konania založená aj listina - Odstúpenie od zmluvy z 15. 03. 2016 (č. I. 89), ktorá bola adresovaná žalobcovi. Ide o samostatný právny úkon, nesúvisiaci s listinou o Odstúpení od zmluvy z 10. 03. 2019, ktorej neplatnosť súd posudzuje v tomto konaní. Žalobca sa však podanou žalobou nedomáhal určenia neplatnosti tejto listiny (č. I. 89), resp. neučinil ju predmetom konania o určenie neplatnosti právneho úkonu, preto sa odvolací súd touto listinou ďalej ani nezaoberal.“

41. Vo vzťahu k dovolacej námietke absencie odôvodnenia posúdenia „obsahu prejavu vôle žalovaného v odstúpení od kúpnej zmluvy“ a „adresnosti právneho úkonu“ dovolací súd takúto vadu nedostatočného odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu nezistil. Odvolací súd považoval výrok rozsudku okresného

súdu za vecne správny predovšetkým z dôvodov neplatnosti právneho úkonu odstúpenia zistených súdom prvej inštancie (že kúpna zmluva nebola uzavretá za nápadne nevýhodných podmienok podľa § 49 OZ). Odvolací súd riadne odôvodnil svoj právny názor, ktorým doplnil právne posúdenie sporu súdom prvej inštancie. Pri posudzovaní doslovného prejavu vôle žalovaného dospel ku skutkovému záveru, že z neho nevyplýva, že by žalovaný toto odstúpenie adresoval žalobcovi, a teda že by určite a zrozumiteľne prejavil svoju vôľu odstúpiť od zmluvy voči žalobcovi. Z uvedeného skutkového záveru vyvodil právny záver, že odstúpenie aj z toho dôvodu nemohlo vyvolať hmotnoprávne účinky - zánik záväzkovoprávneho vzťahu vo vzťahu k druhému účastníkovi zmluvy.

42. Vzhľadom na uvedené nie je dôvodná dovolacia námietka absencie riadneho odôvodnenia dopĺňajúceho právneho názoru odvolacieho súdu v jeho rozhodnutí (v spojení s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie), v dôsledku ktorej by bolo žalovanému znemožnené uplatniť jemu patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

43. Dovolací súd považuje za potrebné pripomenúť, že v zmysle § 216 ods. 1 CSP je súd viazaný žalobným návrhom žalobcu, ktorý sa domáhal určenia neplatnosti (len) právneho úkonu - odstúpenia žalovaného od kúpnej zmluvy datovaného dňom 10. 03. 2019, na ktorú okolnosť poukázal aj odvolací súd v bode 24. odôvodnenia jeho rozhodnutia.

44. Dovolací súd poukazuje na to, že ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov, ktoré dovolateľ naznačuje v dovolaní, nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu zmätočnosti, ktorá by zakladala prípustnosť dovolania. Súdna prax sa ustálila na názore, že ak súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania (viď R 42/1993, ale aj rozhodnutia sp. zn. 1Cdo/85/2010, 1Cdo/18/2011, 3Cdo/268/2012, 4Cdo/314/2012, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/104/2010, 7Cdo/248/2012). Ani v zmysle novej právnej úpravy civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (viď rozhodnutia sp. zn. 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 8Cdo/187/2017, 2Cdo/344/2021). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd napríklad v uznesení sp. zn. II. ÚS 465/2017 a III. ÚS 504/2024, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti.

45. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je tento prípad. Žalovaný preto neopodstatnene namieta, že mu odvolací súd nedostatočným a nepresvedčivým odôvodnením rozhodnutia znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v dovolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné, alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05). Skutočnosť, že dovolateľ sa s názorom súdov nižšej inštancie nestotožnil, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP tak nemožno považovať to, že súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa a jeho nesúhlas (nespokojnosť) s odôvodnením rozhodnutia súdom. Z práva na spravodlivý súdny proces totiž pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov.

K dovolaniu podľa § 421 ods. 1 CSP

Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 1, 2 CSP).

46. Aby na základe dovolania podaného podľa § 421 ods. 1 CSP mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré, o. i., patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (porovnaj sp. zn. 2Cdo/203/2016 a 6Cdo/113/2017).

47. Ak nemá dovolanie, prípustnosť ktorého strana sporu vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 CSP, vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k znemožneniu meritórnemu dovolaciemu prieskumu a odmietnutiu dovolania, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, o ktorú z možností uvedených v ustanoveniach v § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP ide, teda z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania (porovnaj sp. zn. 1Cdo/126/2017, 1Cdo/206/2017, 2Cdo/203/2016, 3Cdo/235/2016, 4Cdo/89/2017, 7Cdo/20/2017, 8Cdo/186/2016) a súčasne musí byť aj preukázané, že skutočne ide o niektorý z predpokladov prípustnosti dovolania (rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu alebo b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne).

48. Prípustnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu, ktorá sa odvíja od interpretácie napr. Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine, ako aj o otázku procesnoprávnu, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení. Súčasne musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil, a na ktorej vyriešení založil dovolaním napadnuté rozhodnutie. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia.

49. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou (dovolateľom) nastolená v dovolaní jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom, vymedzeným v zmysle § 432 ods. 2 CSP; je teda nevyhnutné konkrétne uviesť znenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne - len v takom prípade má odvolací súd možnosť posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, alebo ktorá je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešená rozdielne.

50. Dovolateľ napriek uvedeniu dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP nesformuloval žiadnu právnu otázku, v dovolaní k tomuto dôvodu bez bližšej konkretizácie a odôvodnenia vlastnej právnej argumentácie uviedol len to, že „rozhodné aspekty sporu boli otázkami zásadného právneho významu, ktoré neboli v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte vyriešené“. I keď z obsahu ostatnej časti dovolania vyplýva, že dovolateľ nesúhlasí s názorom odvolacieho súdu v súvislosti s posúdením obsahu prejavu vôle žalovaného a adresnosti právneho úkonu odstúpenia od kúpnej zmluvy, právne otázky, ktoré by mal odvolací súd riešiť, jasne nekonkretizoval a neformuloval, takže odvolací súd nemohol vyhodnotiť, či také právne otázky už dovolacím súdom vyriešené boli alebo nie.

51. Ako už bolo uvedené, otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. a), b), c) CSP musí byť procesnou stranou vymedzená v dovolaní jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzí právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu

ešte nebola vyriešená, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú právnu otázku mal dovolateľ na mysli. V prípade absencie uvedeného dovolací súd nemôže pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým ani rozhodnúť o tom, či ide o právnu otázku, ktorá doposiaľ nebola riešená a z tohto pohľadu rozhodnúť o prípustnosti dovolania; v opačnom prípade by uskutočnil dovolací súd prieskum priečiaci sa nielen koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania v Civilnom sporovom poriadku, ale aj cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (pozri Števíček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. BECK, str. 1382 a rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 3Cdo/6/2017, 3Cdo/28/2017).

52. Iba samotné namietanie nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom, bez vymedzenia konkrétnej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu na prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a), b), c) CSP nepostačuje. Polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, či vyhodnotením skutkového stavu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu skutkovej alebo právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a), b), c) CSP (porovnaj sp. zn. 1Cdo/36/2017, 2Cdo/5/2017, 3Cdo/74/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017). Dovolací súd preto dovolanie v tejto časti nepovažoval za prípustné, čo by samo osebe malo za následok odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. d) v spojení s § 428 a § 432 ods. 1, 2 až § 435 CSP.

53. Vzhľadom na vyššie uvedený záver o nedôvodnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP dovolací súd dovolanie ako celok zamietol podľa § 448 CSP.

54. Žalobca bol v dovolacom konaní úspešný, preto mu dovolací súd na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalovanému v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

55. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.